

De Atomiumorganisatie

De Atomiumorganisatie. Wie piramides bouwt... krijgt mummies. Eric Koenen. Boom/Nelissen, 2011. ISBN 978 90 244 0066 9

'Wie piramides bouwt... krijgt mummies' is de ondertitel van dit boek. Die piramides bevinden zich overal om ons heen. Soms zichtbaar in gebouwen, organisatiemodellen of organisatieschema's, maar meestal als versteend paradigma in de hoofden van mensen. Koenen plaatst het beeld van het Brusselse Atomium naast dat van de piramides vanuit het vermoeden dat een Atomiumorganisatie een betere context is voor het benutten van talenten en kansen in de markt. Daarbij pleit hij er vooral voor het verleden te blijven benutten. Er zijn, zo stelt hij, organisatievernieuwers die ervoor pleiten om in je denken een *Control-Alt-Delete* uit te voeren op de complete architectuur van de huidige organisatie. Maar dan verdwijnt het kind met het badwater; want er zijn immers ook veel positieve krachten die een organisatie hebben gebracht tot waar zij nu is.

De piramide en het Atomium zijn metaforen voor een dualiteit, aldus Koenen. Zoals angst versus verlangen. De verbeelding van een

verlangen helpt om richting en energie te geven. Als de angsten groter zijn dan de verlangens, gaat er geen millimeter beweging ontstaan in een mens en zeker niet in een organisatie. Angst is een krachtige emotie. Een ander dilemma: chaos versus structuur. Innovatie wordt gestimuleerd door een goede balans tussen chaos en structuur. Bedrijven die succesvol zijn in innovatie, bieden enerzijds vrijheid en anderzijds discipline en heldere regels. In Atomiumtermen: veel vrijheid in de bollen, structuur en discipline in de verbindingen. Zo passeren vele dilemma's de revue, inclusief de dilemma's van de nieuwe generatie. In het hoofdstuk over leiderschap mooie voorbeelden over nieuw leiderschap, zoals het orkest zonder dirigent. Jezelf een vraag stellen en dan die vraag aan een ander stellen. Zo begint vernieuwing in organisaties, aldus Koenen. Waarom doe ik wat ik doe? Waarom doen we de dingen die we doen? Het zijn vragen bij de patronen die ontstaan in de sferen die we zelf hebben gecreëerd. Daarom moet je die vragen ook stellen in het systeem zelf. Veel leiders zijn op zoek naar die antwoorden, en te vaak zoeken ze die te ver weg.

Een prachtig en inspirerend boek voor iedereen die zich bezighoudt met verandering in organisaties met veel voorbeelden en prachtige metaforen. Mijn absolute favoriet is het verhaal over de 'schuimmeetkunde'; over het proces van schuim, de afzonderlijke bellen die tot schuim worden en voortdurend hergroeperen. Het boek roept soms meer vragen op dan het beantwoordt. En dat is ook precies de bedoeling van de auteur.

Jolanda Botke